

Štěnice – narůstající problém, doporučení pro obyvatele

Během posledních let začalo přibývat zpráv o zvýšeném výskytu štěnic snad ve všech zemích světa a Česká republika v tomto není výjimkou. Množí se i zaznamenané případy napadení lidí štěnicemi nejen v ubytovacích zařízeních, ale také obyvatelů obytných domů všech kategorií. Výskyt stoupá nejen se zvýšenou migrací obyvatel způsobených turistikou či cestováním za prací, ale i v souvislosti s rezistencí štěnic vůči prostředkům hubícím štěnice tzv. insekticidům.

Co jsou štěnice?

Štěnice jsou asi 5 mm velký, bezkřídlý hmyz, který se, jako parazit, živí výhradně krví. Životní cyklus štěnice zahrnuje 5 stádií, z nichž každé vyžaduje sání krve.

Jaká místa si štěnice vybírají jako svůj úkryt?

Obecně platí, že se štěnice a její nymfy přes den ukrývají ve škvírách, skulinách, prasklinách nebo jiných tmavých místech nedaleko svého zdroje potravy, nejčastěji v konstrukcích postelí, sedacích souprav, v záhybech matrací, ve švech povlečení.

Přenášejí štěnice nemoci?

Doposud nebylo prokázáno, že by štěnice domácí, v podmínkách ČR, přenášely infekční nemoci na člověka, mohou však způsobit alergickou reakci na jejich bodnutí.

Co dělat při jejich výskytu?

Pokud si přinesete např. z dovolené několik jedinců, je možné použít běžné komerčně dostupné biocidní přípravky, neboť **běžnou** ochrannou desinsekci je povinna podle potřeby provádět každá osoba, jako součást čištění a běžných pracovních postupů.

Pokud je výskyt většího rozsahu je potřeba zajistit likvidaci štěnic osobou, která má odbornou způsobilost k provádění **speciální** ochranné dezinfekce (soubor opatření k hubení škodlivých členovců a hmyzu).

Kompetence hygienické služby:

Orgán ochrany veřejného zdraví postupuje v rozsahu ustanovení daných platnou legislativou (zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů v platném znění). Dle ustanovení § 57 odst. 2 citovaného zákona **speciální ochrannou dezinfekci, desinsekci a deratizaci je povinna podle potřeby ve své provozovně zajistit každá fyzická osoba, která je podnikatelem, právnická osoba a každá osoba** při likvidaci původců nákaz, při zvýšeném výskytu škodlivých a epidemiologicky významných členovců, hlodavců a dalších živočichů. **Jde-li o obytné místnosti, pobytové místnosti a nebytové prostory nesloužící k podnikání, má tuto povinnost vlastník nemovitosti nebo společenství vlastníků** a u nemovitosti v majetku České republiky organizační složka státu nebo příspěvková organizace, které přísluší hospodaření s ní.

V případě **prokázaného zvýšeného** výskytu štěnic v obytných místnostech má tedy povinnost zajistit speciální desinsekci primárně vlastník dané nemovitosti, a to prostřednictvím odborně způsobilé osoby, jak je uvedeno výše. Pokud vlastník nemovitosti nesplní tuto svou zákonnou povinnost podle § 57 odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb., může se dopustit přestupku podle ustanovení § 92l odst. 3 zákona č. 258/2000 Sb. Za tento přestupek lze uložit pokutu až do výše 2 000 000 Kč.

V případě, že vlastník nemovitosti situaci neřeší a hrozí šíření nákazy, zvýšený výskyt přenašečů infekčních onemocnění nebo šíření škodlivých a epidemiologicky významných členovců, hlodavců a dalších živočichů, může mu orgán ochrany veřejného zdraví podle ustanovení § 61 odst. 2 zákona č.

Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě

Na Bělidle 7, 702 00 Ostrava

Tel: 595 138 111

podatelna@khsova.cz, www.khsova.cz, ID datové schránky: w8pai4f

258/2000 Sb. **nařídít** provedení speciální ochranné dezinfekce, dezinfekce a deratizace **rozhodnutím**. Zde je třeba zdůraznit, že povinnost zajistit provedení speciální ochranné dezinfekce může KHS nařídít pouze vlastníkovi domu, nikoli však nájemcům bytů v těchto domech; vůči nim KHS žádnými právními prostředky k vynucení jejich spolupráce potřebné k provedení dezinfekce v jimi užívaných bytech nedisponuje.

Pokud je vlastník nemovitosti ochoten provedení ochranné speciální dezinfekce v domech zajistit, avšak uživatelé bytů v těchto domech mu vstup do jimi užívaných bytů za tím účelem znemožňují, může vlastník takovou situaci řešit z titulu svého vlastnického práva k těmto nemovitostem. V nájemních smlouvách by měly být mj. uvedeny povinnosti uživatelů těchto bytů, včetně sankcí za jejich porušení (obdobně ve stanovách SVJ, družstva). Popsanou situaci je tedy vhodné za daných okolností řešit z titulu existence soukromoprávního vztahu mezi vlastníkem a nájemci.

Závěrem je třeba si uvědomit, že řešení výskytu štěnic může být dlouhodobou záležitostí, kdy pro úplnou eliminaci bude potřeba více zásahů odbornou firmou a je nutná součinnost všech nájemníků. Bez součinnosti nájemníků je problém jen těžko řešitelný.

Štěnice domácí, jednotlivá stádia

Zdroj: <https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/bedbugs/symptoms-causes/syc-20370001>

Zdroj: <https://njaes.rutgers.edu/fs1326/>

Trus štěnic

Zdroj: <https://kstuholaiistorjunta.fi/palvelut/seinaluteiden-torjunta/>

Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě

Na Bělidle 7, 702 00 Ostrava

Tel: 595 138 111

podatelna@khsova.cz, www.khsova.cz, ID datové schránky: w8pai4f